

Sobre unes bones bases industrials que ja tenim, ara hem de prioritzar l'assignació de recursos financers als qui fan innovació i recerca per accelerar la represa de l'activitat econòmica.

La nova indústria: apostar pels cavalls guanyadors

JOAN TRULLÉN / Director de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

AVUI, 23 de novembre del 2009

Fa pocs dies, en aquestes mateixes pàgines de l'AVUI, el professor Martí Parellada, a propòsit del desplegament per part del govern britànic del pla estratègic *Construint el futur per a la Gran Bretanya: nova indústria, nous llocs de treball*, es preguntava com es podia fer més competitiva l'economia catalana. I proposava, amb raó, analitzar aquest document perquè contenia uns principis i proposava una manera de fer política econòmica interessants per a l'economia catalana.

L'aposta per la nova indústria és reconeguda avui a la Gran Bretanya com un factor estratègic essencial per accelerar la sortida de la crisi. Sembla que la Gran Bretanya, finalment, ha entès un doble missatge: el primer és que la indústria (incloent-hi específicament les manufactures) és essencial en la definició d'una base econòmica competitiva per al país; el segon és que l'acció del govern, les polítiques públiques, són imprescindibles per garantir una ràpida i efectiva represa de l'activitat econòmica.

I jo hi afegiria: la via alemanya de la competitivitat, basada en l'activació de la indústria exportadora, sembla imposar-se arreu d'Europa. Hem

d'apostar per la nova indústria. Perquè no hi ha sortida de la crisi que no passi per millores en la competitivitat exterior. I la competitivitat és garantida sobretot per les empreses industrials exportadores.

I, des del punt de vista de l'economia catalana (i espanyola en el seu conjunt), ens podem demanar si arribem una vegada més amb retard davant els nous reptes. ¿Hem de fer un costós i lentíssim procés de transició industrial cap a la nova indústria o, ben al contrari, ja comptem amb bases industrials competitives?

Represa productiva

Permetin-me que els digui que, en la meua opinió, ja tenim bones bases industrials en què bastir una ràpida i intensa represa productiva. Catalunya disposa d'un teixit d'excel·lents empreses innovadores en una colla de sectors industrials amb què construir un futur esperançador per a la nostra economia. I, a més a més, aquest conjunt d'empreses industrials innovadores constitueix el nucli essencial de les noves empreses industrials innovadores d'Espanya. El problema no és tant la inexistència de base industrial competitiva, sinó la prioritització de la nova indústria en l'assignació dels recursos financers necessaris per accelerar la represa de l'activitat econòmica.

Com a mostra del potencial industrial de Catalunya, em remeto a l'exposició que la setmana passada es va clausurar a la sala d'exposicions de Nuevos Ministerios al passeig de la Castellana de Madrid titulada *Nous materials, nova indústria*, en què s'han aplegat un centenar de casos d'innovació industrial, de com la indústria està responent als nous reptes tecnològics generant nous productes. La mostra, comissariada per Javier Peña, fundador del projecte Mater, és fruit de la feina d'un selecte grup

de tecnòlegs i investigadors que han triat, d'entre més de 3.000 casos de nous productes generats a partir de nous materials, alguns dels més representatius del conjunt de l'economia espanyola. La tesi és clara: a través dels nous materials es pot descobrir on hi ha la nova indústria. El millor indicador industrial és la innovació, i la innovació que hi ha darrere d'aquests productes és realment fascinant.

L'excel·lent catàleg, reeditat a partir del que es va publicar en ocasió de la primera edició de la mostra celebrada al FAD l'any passat a Barcelona, permet identificar quina és la realitat d'una part important de la indústria en el conjunt de l'economia espanyola. Val a dir que cap a una tercera part dels productes seleccionats són d'empreses catalanes, i inclouen des d'empreses agroalimentàries com La Morella Nuts (que presenta cremes funcionals a partir de fruita seca que ajuda a evitar el risc de malalties cardiovasculars sense renunciar a les seves característiques organolèptiques) fins a empreses del sector del metall com Ficosa (antenes fractals o dipòsits extensibles per a rentaparabrises), empreses tèxtils com Vives Vidal (que presenta nous materials per elaborar roba interior amb propietats per a la cura de la pell) o Murtra (fil de propilè carregat amb nanofibres de carboni).

Indústria innovadora

Jo destacaria pel seu caràcter emblemàtic el que presenta una empresa mitjana del Vallès que ha esdevingut un puntal entre les indústries que produeixen artefactes per a satèl·lits de telecomunicacions. Es tracta de Mier Comunicaciones, de la Garriga, que produeix circuits basats en la miniaturització de l'electrònica i es basa en materials semiconductors. Aquests productes han estat decisius per al nou satèl·lit d'humitat terrestre i salinitat dels oceans (SMOS), llançat l'1 de novembre per

l'Agència Espacial Europea i posat en òrbita amb èxit. És el primer satèl·lit capaç de mesurar la salinitat del mar i els efectes del canvi climàtic que s'hi associen. La participació de l'empresa catalana ha estat determinant i la participació de les universitats i els centres de recerca establerts a Catalunya ha estat de clar lideratge. Ho aprofito per dir que en un altre país, amb mitjans de comunicació sensibles al que és important per al desenvolupament econòmic, aquest gran èxit de la tecnologia i la universitat catalanes hauria merescut un tractament informatiu destacadíssim.

Naturalment la mostra no reflecteix la situació de la totalitat de la indústria, sinó d'aquella més innovadora. Però el fet és que en un ampli conjunt de sectors, que van des de la biotecnologia, la farmàcia i l'agroindústria fins a l'energia, els materials de construcció o el metall, hi ha un ampli conjunt d'empreses innovadores que poden donar un nou gran impuls a la indústria.

Restricció creditícia

La qüestió és canalitzar adequadament l'estalvi cap a la inversió productiva. Cal prioritzar les iniciatives innovadores. La restricció creditícia no és el millor mecanisme per seleccionar empreses innovadores. Sovint són precisament les empreses que estan fent un gran esforç en innovació les que més exigències de finançament presenten. No tirem per la borda del vaixell atrapat en un mar en calma (en una profunda recessió) els cavalls que més aigua necessiten. Cal desprendre's dels cavalls ineficients, i alimentar els cavalls guanyadors quan arribem a bon port, després de la llarga travessia. Tenim nova indústria sobre la qual bastir un futur competitiu.